



I tiho je važno

Teme: diskriminacija, zdravlje i socijalna skrb, sudjelovanje

Dob: 8 – 13 godina

Vrijeme trajanja: 45 minuta

Veličina grupe: 6 – 21 djece

Tip aktivnosti: igranje uloga, igra pogađanja

Dijete naglas čita članak Konvencije UN-a o pravima djeteta, ali tako tiho da ga se ne može čuti; a članovi njegove grupe, čitajući s usana, pokušavaju odrediti o kojem se članku radi.

Ciljevi:

- razumijevanje poteškoća koje doživljavaju gluhe i nagluhe osobe
 - razumijevanje vještine čitanja s usana i uvjeta koji pogoduju razvijanju te vještine
 - razmatranje članaka Konvencije UN-a o pravima djeteta
 - razumijevanje potrebe za pozitivnom diskriminacijom
-
- **Priprema:**
 - Pripremite kartice s odabranim člancima iz djeci prilagođene verzije Konvencije UN-a o pravima djeteta za svakog sudionika. Svaka kartica bi trebala sadržavati naziv, broj i tekst članka.
 - Na kartonskoj kutiji izrežite okvir sličan televizijskom ekranu koji će koristiti tihi govornik ili se poslužite već postojećim lutkarskim rekvizitima.
 - Umnožite dječju verziju Konvencije UN-a o pravima djeteta za svako dijete.

Potrebni materijal:

- kartice sa člancima Konvencije UN-a o pravima djeteta
- preslike djeci prilagođene verzije Konvencije UN-a o pravima djeteta
- televizijski ekran za govornika
- vrećica ili kutija za čuvanje kartica Konvencije UN-a o pravima djeteta

Koraci:

1. Objasnite djeci kako je za provedbu ove aktivnost potreban zapisničar koji će bilježiti rezultate. Pozovite ih da odaberu dobrovoljca za tu ulogu. Ostale podijelite u grupe od troje ili četvero djece. Svakom djetetu dajte presliku dječje verzije Konvencije UN-a o pravima djeteta. Pročitajte i analizirajte Konvenciju zajedno s njima kako biste bili sigurni da su sva djeca dovoljno dobro upoznata s njom.

2. Objasnite aktivnost:

a. Jedno dijete iz svakog tima će biti „tihi govornik“. Sudac daje djetetu da iz kutije izvuče karticu s člankom iz Konvencije UN-a o pravima djeteta. Tihi govornik, koristeći pripremljeni „televizijski ekran“, čita članak pomičući usne, ali ne proizvodeći zvuk; počinje s brojem i nazivom članka, a zatim



pročita cijeli članak. Članovi njegovog tima, čitajući s usana, trebaju pokušati odrediti o kojem se članku radi.

b. Nakon svakog kruga zapisničar bilježi ostvarene grupne rezultate.

Bodovi se dodjeljuju na ovakav način:

- Ako pogode naziv i sadržaj članka, dobivaju tri boda.
- Ako pogode samo sadržaj članka, dobivaju jedan bod.
- Ako ne pogode ni naziv ni sadržaj članka nakon što ga je „govornik“ pročitao, ne dobivaju nikakve bodove.

3. Započnite s aktivnošću. Kada tihi govornik iz svake grupe obavi svoj zadatak, objavite rezultate prvog kruga. Grupa s najvećim brojem ostvarenih bodova započinje novi krug. Nastavite sve dok svakom djetetu ne bude pružena prilika da bar jednom bude tihim govornikom.

Završna rasprava i vrednovanje

1. Raspravljate o aktivnosti postavljajući pitanja poput:

- a. Kako ste se osjećali dok ste pokušavali čitati s usana? Je li to bilo teško? Je li vas aktivnost umorila ili vam je bila zabavna?
- b. Koji su vam uvjeti olakšavali čitanje s usana? Što vam je otežavalo zadatak?
- c. Što ste vi kao tihi govornik činili kako biste drugima olakšali čitanje s usana?
- d. Je li neke ljude bilo jednostavnije razumjeti od drugih?
- e. Je li neke zvukove bilo lakše razumjeti?

2. Stavite aktivnost u kontekst poteškoća sa sluhom postavljajući ova pitanja:

- a. Neki ljudi u našoj zajednici moraju stalno čitati s usana. Tko su oni?
- b. Poznajete li nekoga tko ima poteškoća sa sluhom?
- c. Zbog položaja vaših usta, osobi sa slušnim poteškoćama čitanje s usana pruža samo trećinu potrebnih informacija za razumijevanje poruke. Što mislite kakav je osjećaj čitati s usana cijelo vrijeme? Zamorno? Zabavno?
- d. Koje su to svakodnevne situacije koje mogu biti prepreke osobama sa slušnim poteškoćama?

3. Povežite aktivnost s ljudskim pravima postavljajući pitanja poput ovih:

- a. Što ljudi s poteškoćama sa sluhom trebaju imati kako bi mogli sigurno i sretno živjeti i raditi u našoj zajednici? Što im je potrebno za aktivno sudjelovanje u našoj zajednici?
- b. Imaju li djeca sa slušnim poteškoćama posebne potrebe? Kako su one zadovoljene?
- c. Na koje sve načine naša zajednica pomaže ljudima koji imaju poteškoća sa sluhom? A kako pomaže ljudima s nekim drugim invaliditetom?
- d. Na koje se načine može pomoći osobi sa slušnim poteškoćama?
- e. Imaju li osobe s invaliditetom pravo na zadovoljavanje svojih potreba? Zašto?
- f. Objasnite da Članak 23. Konvencije UN-a o pravima djece jasno izriče da djeca s poteškoćama u razvoju imaju pravo na pomoć da bi mogla u potpunosti uživati svoja ljudska prava. Kako ih invalidnost može u tome spriječiti? Koje vrste pomoći bi im trebale biti pružene?



Ideje

- Djeca mogu provesti „nečujno istraživanje“ u svojoj školi i zajednici kako bi uočila situacije u kojima djeca sa slušnim poteškoćama mogu imati određene probleme. Potom bi mogli istražiti što se sve može učiniti kako bi se njihovo stanje poboljšalo.
- Djeca mogu naučiti kako postoji znakovni jezik koji danas ima status punopravnog jezika. Upoznajte ih sa znakovnim jezikom koji se koristi u vašoj zemlji.
- Djeca mogu pomoći pri izradi materijala za nagluhu djecu kreirajući vizualna rješenja koja će se koristiti umjesto zvučnih poruka (npr. korištenje zastavice umjesto zvučnog signala za označavanje početka utrke), pronalaženjem stripova ili vizualnih priča te čitanjem tekstova uz istovremeno korištenje znakovnog jezika za dodatnu interpretaciju. Raspitajte se kod lokalnih udruga za gluhe i nagluhe osobe o tome na koje sve načine djeca mogu doprinijeti njihovom radu.

Smjernice za voditelje

- Aktivnost se treba prilagoditi dječjem uzrastu, njihovoj sposobnosti čitanja i prethodnom znanju o dječjim pravima. Ako nisu upoznata s temom dječjih prava ili ako su nevjesta u čitanju, možete pojednostaviti aktivnost i tražiti da pročitaju samo brojeve i nazive članaka bez cijelog teksta.
- Ne dajte veliku važnost bodovanju jer vas ono može udaljiti od uspješnog ostvarivanja cilja aktivnosti. Objavite rezultate tek na kraju kruga i dopustite timu s najviše bodova da prvi započne s aktivnošću u sljedećem krugu. Izbjegnite na kraju ukupno zbrajanje rezultata ostvarenih u svakom pojedinom krugu, bez obzira na moguće uporno zahtijevanje djece da se to napravi.
- Kako biste djecu naviknuli na pravila igre, možete započeti aktivnost tako da jedan među njima nečujno izgovori ime bilo kojeg djeteta iz grupe, a da ostali potom pokušaju pogoditi o komu je riječ.
- Raspravite da li je tijekom igre dozvoljeno imitiranje i gestikuliranje. Mlađoj djeci bi to moglo biti korisno.

„Ovaj materijal nastao je uz financijsku podršku Fonda za aktivno građanstvo, u okviru projekta „Aktiviraj promjenu u svojoj zajednici – Nacionalni forum dječjeg vijeća Eurochild Hrvatske“ kojeg provodi Društvo „Naša djeca“ Opatija.

Za sadržaj je isključivo odgovorno Društvo „Naša djeca“ Opatija i ne može se smatrati službenim stavom Fonda za aktivno građanstvo u Hrvatskoj u okviru EGP i Norveških financijskih mehanizama.“